ECE - Students: Εφαρμογή Υπηρεσιών Φοιτητή

Ομαδική Εργασία του μαθήματος Προγραμματισμός Δ ιαδικτύου - Ακαδημαϊκό Έτος 2023-24

ΝΕΚΤΑΡΊΑ ΒΕΡΥΚΌΚΚΟΥ (1083853), ΜΑΡΊΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΎΛΟΥ (1083849)*, Τμήμα

Ηλεμτρολόγων Μηχανικών και Τεχνολογίας Υπολογιστών Πανεπιστήμιο Πατρών

Η ECE-Students είναι μια εφαρμογή υπηρεσιών φοιτητή. Προορίζεται για υπηρεσίες που αφορούν την ακαδημαϊκή δραστηριότητα του φοιτητή, όπως επεξεργασία προσωπικών στοιχείων, καταγραφή βαθμών και μαθημάτων, αιτήσεις πιστοποιητικών και εγγραφής σε νέο εξάμηνο.

Για την εργασία χρησιμοποιήθηκαν οι γλώσσες προγραμματισμού: HTML, CSS, JavaScript, SQLite και Python. Επιπλέον, χρησιμοποιήθηκαν τα frameworks: Handlebars, Express.js και το runtime: Node.js. Για τον αρχικό σχεδιασμό της σελίδας χρησιμοποιήθηκε το Figma.

ACM Reference Format:

 Author's address: Νεκταρία Βερυκόκκου (1083853), Μαρία Παπαδοπούλου (1083849)Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Τεχνολογίας Υπολογιστών Πανεπιστήμιο Πατρών.

^{*}Η εργασία αποτελεί προϊόν ισάξιας συνεισφοράς των συγγραφέων.

Permission to make digital or hard copies of all or part of this work for personal or classroom use is granted without fee provided that copies are not made or distributed for profit or commercial advantage and that copies bear this notice and the full citation on the first page. Copyrights for components of this work owned by others than ACM must be honored. Abstracting with credit is permitted. To copy otherwise, or republish, to post on servers or to redistribute to lists, requires prior specific permission and/or a fee. Request permissions from permissions@acm.org.

^{© 2024} Association for Computing Machinery.

Manuscript submitted to ACM

ΕΙΣΑΓΩΓΉ

1.1 Έμπνευση

Έμπνευση για τη δημιουργία της σελίδας αποτέλεσαν μερικές σελίδες υπηρεσιών του Πανεπιστημίου μας, όπως:

my.upatras.gr ece.upatras.gr

progress.upatras.gr

Καθώς και αντίστοιχες σελίδες άλλων πανεπιστημίων.

1.2 Περιγραφή Υλοποίησης

Το ECE-Students είναι μια σελίδα που εξυπηρετεί τις απαραίτητες ακαδημαϊκές υπηρεσίες που χρειάζεται ένας φοιτητής. Πρόκειται ουσιαστικά για μία ηλεκτρονική γραμματεία. Ειδικότερα, για τη λειτουργικότητα αυτής σχεδιάστηκαν σελίδες για τις εξής υπηρεσίες:

- (1) Εμφάνιση προσωπικών στοιχείων χρήστη και επεξεργασία τους.
- (2) Αίτηση φοιτητή για επανεγγραφή σε εξάμηνο.
- (3) Δήλωση μαθημάτων εξαμήνου.
- (4) Εμφάνιση ακαδημαϊκής προόδου φοιτητή.
- (5) Αίτηση πιστοποιητικών φοιτητή.
- (6) Επιπλέον, στην αρχική σελίδα ο χρήστης μπορεί να έχει πρόσβαση σε άλλες υπηρεσίες που προσφέρει το τμήμα (μέσω υπερσυνδέσμων).

1.3 Σχεδιασμός

Αρχικά, πριν την ανάπτυξη κώδικα, ο σχεδιασμός της σελίδας έγινε μέσω του Figma. Από εκεί σχεδιάστηκαν ενδεικτικά οι σελίδες προσωπικών στοιχείων και επεξεργασίας αυτών και η σελίδα της ακαδημαϊκής προόδου, οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν έπειτα σαν βάση και για τις υπόλοιπες. Αυτό το πρότυπο ακόλουθήσαμε και έπειτα σχεδιάζοντας την εφαρμογή με HTML, CSS και Bootstrap εργαλεία.

Για τη δημιουργία του λογοτύπου χρησιμοποιήθηκε το BrandCrowd. Αυτό απεικονίζει μια λάμπα που στη θέση του νήματος πυράκτωσης υπάρχουν τα γράμματα ΕCE.

Οι αποχρώσεις σε όλες τις σελίδες της εφαρμογής μας είναι σύμφωνες με τη παλέτα χρωμάτων του λογότυπου που Πανεπίστημίου Πατρών, όπως και το λογότυπο του ECE-students.

Η εφαρμογή είναι όσο γίνεται πιο απλή και φιλική προς τον χρήστη καθώς έχει ένα βασικό μενού με τις 5 υπηρεσίες όπως αναφέρθηκαν, οι οποίες είναι αυτές που χρησιμοποιούνται περισσότερο από τους φοιτητές. Επιπλέον, είναι εύκολη στη χρήση και ανταποκρίνεται σε κάθε μέγεθος οθόνης.

1.4 Παραδοχές

Από το ECE-students εξυπηρετείται η είσοδος φοιτητών ως χρήστες ενώ δεν έχει υλοποιηθεί η δυνατότητα διαχείρησης από καθηγητή ή μέλος της γραμματείας.

Λειτουργικά σημεία της εφαρμογής είναι η είσοδος χρήστη με το ακαδημαϊκό του ΑΜ και τον προσωπικό του κωδικό, η εμφάνιση των προσωπικών του στοιχείων και η δυνατότητα επεξεργασίας κάποιων εξ αυτών, η εγγραφή σε νέο εξάμηνο (ανανέωση του τρέχοντος εξαμήνου), η δήλωση μαθημάτων με επιλογή από αυτά που του επιτρέπεται να δηλώσει για το συγκεκριμένο εξάμηνο, η εμφάνιση της ακαδημαϊκής προόδου του και η αίτηση πιστοποιητικών, τα οποία μπορεί στη συνέχεια να κατεβάσει.

Ένα από τα σημεία που δεν υλοποιήθηκαν είναι η αναζήτηση στη σελίδα. Ακόμα, δεν υποστηρίζεται εγγραφή χρήστη αλλά μόνο είσοδος, καθώς δεν πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα εγγραφής για χρήστες που δεν φοιτούν στο πανεπιστήμιο Πατρών. Επομένως, έχουμε ως δεδομένο ότι οι φοιτητές έχουν ήδη λάβει προσωπικό ΑΜ και κωδικό κατά την εγγραφή τους στο τμήμα.

1.5 Αξιολόγηση

Η εφαρμογή ECE-Students καλύπτει ικανοποιητικό μέρος των αναγκών μιας ιστοσελίδας υπηρεσιών φοιτητή. Θα θέλαμε να είχαμε ίσως και κάποιες από τις λειτουργίες που αναφέρθηκαν στις Παραδοχές ως μη υλοποιημένες, καθώς και να είχαμε φορτώσει την ιστοσελίδα σε κάποια υπηρεσία φιλοξενίας εφαρμογών web, ωστόσο είμαστε ικανοποιημένες με το αποτέλεσμα της εργασίας μας.

2 ΠΡΟΣΈΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΉΜΑΤΟΣ

2.1 Κύριες Ενέργειες και Καταμερισμός

- (1) Σχεδιασμός ιστοσελίδας στο Figma (Βερυκόκκου, Παπαδοπούλου)
- (2) Σχεδιασμός βάσης δεδομένων (Βερυκόκκου, Παπαδοπούλου)
- (3) Δημιουργία σελίδων:
 - (a) Homepage, user info, edit user info, semester, student progress, certificates (Παπαδοπούλου)
 - (b) Login, courses (Βερυκόκκου)
- (4) Κατασμευή βάσης δεδομένων (Βερυκόμμου)
- (5) Σύνδεση με τον server και αλληλεπίδραση με τη βάση δεδομένων (Βερυκόκκου, Παπαδοπούλου)
- (6) Αναφορά (Βερυκόκκου, Παπαδοπούλου)

2.2 Χρονοδιάγραμμα

1	60
1	61
1	62

Μάρτιος	Μικρόκοσμος, σχεδιασμός βάσης, σχεδιασμός σελίδων στο	
	Figma.	
Πρώτες εβδομάδες Απριλίου	Δημιουργία html, css και javascript αρχείων. Δημιουργία	
	βάσης δεδομένων.	
Τέλος Απριλίου - πρώτη εβδομάδα Μαΐου	Χρήση node express και μετατροπή των html αρχείων σε han-	
	dlebars. Δημιουργία συναρτήσεων για αλληλεπίδραση με τη	
	βάση.	
Δεύτερη εβδομάδα Μαΐου - 26 Μαΐου	Σύνδεση με τον server, οργάνωση και ολοκλήρωση του κώδικα	
	με βάση το ΜVC μοντέλο. Συγγραφή αναφοράς.	

Table 1. Χρονοδιάγραμμα Εργασιών

3 ΥΛΟΠΟΊΗΣΗ

Για την υλοποίηση της εργασίας χρησιμοποιήθηκαν οι τεχνολογίες: Node.js, Express-Handlebars, HTML, CSS, JavaScript και για την βάση δεδομένων η SQLite.

Ειδικότερα, η υλοποίηση έγινε με τα ακόλουθα βήματα:

3.1 Σχεδιασμός μοντέλου ιστοσελίδας

Το πρώτο βήμα ήταν ο σχεδιασμός ενός μοντέλου της εφαρμογής μας, για να μπορέσουμε στη συνέχεια να αναλύσουμε τις απαιτήσεις του και να το υλοποιήσουμε. Ο σχεδιασμός αυτός έγινε στο Figma.

3.2 Σχεδιασμός Βάσης Δεδομένων

Αρχικά, δημιουργήσαμε τον μικρόκοσμο της εφαρμογής μας με βάση τις απαιτήσεις του μοντέλου της εφαρμογής. Από αυτόν σχεδιάσαμε το διάγραμμα οντοτήτων-συσχετίσεων (ERD) και το σχεσιακό μοντέλο της βάσης.

 3.2.1 Διάγραμμα οντοτήτων-συσχετίσεων. Στην παρακάτω εικόνα φαίνεται το ERD της εφαρμογής. Οι κύριες οντότητες είναι ο Χρήστης (Καθηγητής ή Φοιτητής), το Μάθημα, ο Κύκλος Διδασκαλίας, ο Βαθμός, η Κατεύθυνση και το Πιστοποιητικό. Η τελική υλοποίηση της εφαρμογής δεν περιλαμβάνει τους Καθηγητές ως χρήστες και τελικά δεν έγινε χρήση του Κύκλου Διδασκαλίας καθώς επιλέξαμε για διευκόλυνση της υλοποίησης και μη-επιβάρυνση της βάσης, να μην αποθηκεύονται ξεχωριστά τα δεδομένα κάθε κύκλου μαθημάτων για τον κάθε φοιτητή.

Το ERD κατασκευάστηκε με την online εφαρμογή ece.upatras.gr/erdmaker/designer.

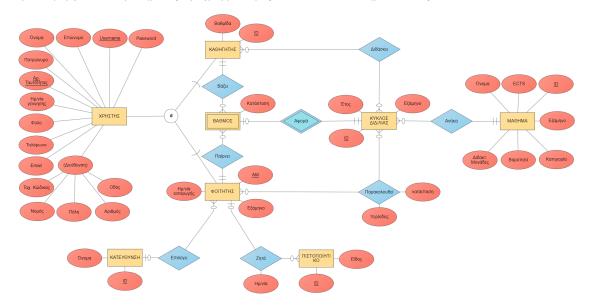

Fig. 1. Διάγραμμα οντοτήτων-συσχετίσεων της εφαρμογής

3.2.2 Σχεσιακό μοντέλο. Επόμενο βήμα ήταν ο σχεδιασμός του σχεσιακού μοντέλου της βάσης, το οποίο περιγράφει με πίνακες τις σχέσεις μεταξύ των οντοτήτων.

Το μοντέλο κατασκευάστηκε με την online εφαρμογή schemamaker.fly.dev/schema_builder.

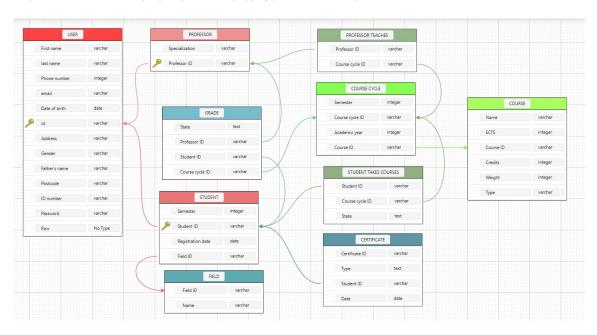

Fig. 2. Σχεσιαχό μοντέλο της εφαρμογής

269

271

281 282

280

290

295

298

306 307 308

305

310 311 312

309

3.2.3 Κατασχευή Βάσης Δεδομένων. Για την κατασχευή της βάσης χρησιμοποιήσαμε την SQLite. Για τη δημιουργία των πινάχων και την εισαγωγή δεδομένων χρησιμοποιήσαμε την Python (model/database/database.py και model/database/fill_db.py αντίστοιχα).

3.2.4 Δεδομένα Βάσης. Για τη βάση χρειαζόμασταν δεδομένα για τους φοιτητές, τα μαθήματα, τις κατευθύνσεις και τα πιστοποιητικά.

Τα δεδομένα των μαθημάτων, κατευθύνσεων και πιστοποιητικών είναι αντίστοιχα με αυτά του τμήματός μας. Επιπλέον, δημιουργήσαμε δύο χρήστες της εφαρμογής (φοιτητές) με τυχαία στοιχεία.

3.3 Διαδρομές

Η εφαρμογή περιλαμβάνει 7 σελίδες που μπορει να επισκεπτεί ο χρήστης.

(1) Login

Η πρώτη σελίδα που βλέπει ο χρήστης, από την οποία έχει στη συνέχεια πρόσβαση στην εφαρμογή.

(2) Home Page

Αρχική σελίδα της εφαρμογής. Περιλαμβάνει το navigation menu, ανακοινώσεις του τμήματος και συνδέσμους για άλλες υπηρεσίες του τμήματος.

(3) User Info

Περιλαμβάνει τα προσωπικά στοιχεία του χρήστη. Ο χρήστης έχει τη δυνατότητα να αλλάξει κάποια από αυτά με πρόσβαση στην Edit User Info.

(4) Edit User Info

Περιλαμβάνει φόρμα επεξεργασίας των προσωπικών στοιχείων.

(5) Semester

Περιλαμβάνει τα στοιχεία της τελευταίας εγγραφής και κουμπί αίτησης επανεγγραφής σε εξάμηνο.

(6) Courses

Φόρμα δήλωσης μαθημάτων από τα επιτρεπόμενα για τον φοιτητή με βάση το εξάμηνό του.

(7) Student Progress

Σελίδα ακαδημαϊκής προόδου του φοιτητή που εμφανίζει την κατάσταση των δηλωμένων μαθημάτων έως εκείνη τη στιγμή και τον μέσο όρο.

(8) Certificates

Ιστορικό αιτήσεων πιστοποιητικών και δυνατότητα νέας αίτησης μέσω φόρμας. Ο φοιτητής έχει τη δυνατότητα να κατεβάσει τα πιστοποιητικά.

Το navigation menu είναι προσβάσιμο σε όλες τις σελίδες (εκτός του Login).

Στην εικόνα φαίνονται οι σελίδες της εφαρμογής και οι διαδρομές που μπορεί να ακολουθήσει ο χρήστης.

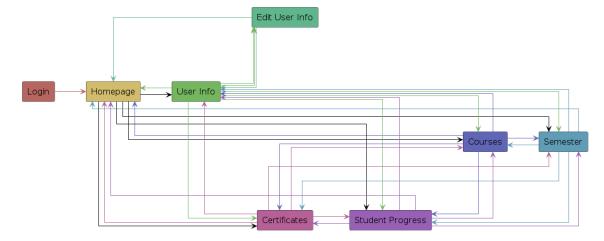

Fig. 3. Σελίδες και διαδρομές της ιστοσελίδας ECE-Students

3.4 Χρήση της εφαρμογής

Αναλυτικότερα, οι λειτουργίες τις κάθε σελίδας φαίνονται παρακάτω:

Login Page

Η πρώτη σελίδα που βλέπει ο χρήστης. Από εκεί γίνεται η αυθεντικοποίηση και αποκτά πρόσβαση στην αρχική σελίδα της εφαρμογής. Εάν ο χρήστης είσάγει όνομα χρήστη που δεν υπάρχει στη βάση δεδομένων ή λάθος κωδικό πρόσβασης, ο δρομολογητής εμφανίζει αντίστοιχο μήνυμα λάθους.

Fig. 4. Login Page της ιστοσελίδας ECE-Students

365 | 366 | 367 | 368 | 369 | 370 | 371 | 372 | 373 | 374 | 375 | 376 | 377 | 378 | 379 |

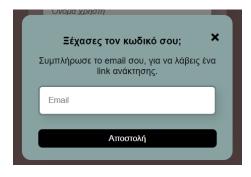

Fig. 5. Popup του Login Page.

Home Page

Η αρχική σελίδα της εφαρμογής. Περιλαμβάνει ένα container με ανακοινώσεις και συνδέσμους για άλλες υπηρεσίες του τμήματος. Επίσης, όπως όλες οι σελίδες περιλαμβάνει το navigation menu της ιστοσελίδας.

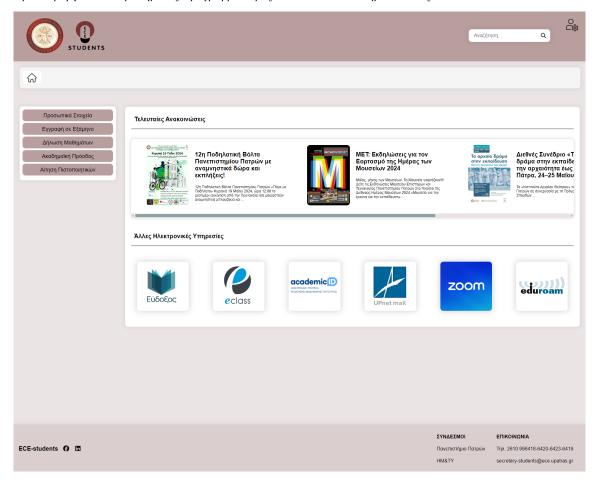

Fig. 6. Αρχική σελίδα της ιστοσελίδας ECE-Students

User Info Page - Edit User Info Page

Η σελίδα με τα προσωπικά στοιχεία του χρήστη περιλαμβάνει πίνακα των στοιχείων και ένα κουμπί για επεξεργασία τους που κατευθύνει τον χρήστη στην αντίστοιχη σελίδα, Edit User Info. Η σελίδα αυτή περιλαμβάνει την φόρμα επεξεργασίας των στοιχείων.

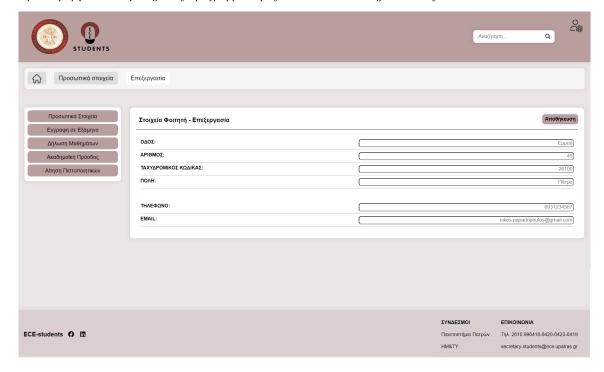

Fig. 8. Σελίδα επεξεργασίας προσωπικών στοιχείων χρήστη

Semester Page

Η σελίδα επανεγγραφής σε εξάμηνο περιλαμβάνει στοιχεία της τελευταίας εγγραφής και κουμπί αίτησης επανεγγραφής σε εξάμηνο. Όταν γίνει η εγγραφή εμφανίζεται popup με μήνυμα επιτυχίας.

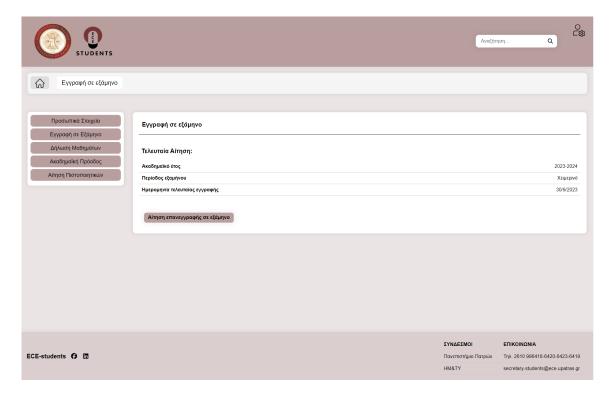

Fig. 9. Σελίδα εγγραφής σε εξάμηνο

Fig. 10. Popup επιτυχημένης εγγραφής σε εξάμηνο

Courses Page

Η σελίδα δήλωσης μαθημάτων περιλαμβάνει μια φόρμα για νέα δήλωση ή επεξεργασία παλαιότερης δήλωσης αν έχει ήδη γίνει για το τρέχον εξάμηνο του φοιτητή. Αφού επιλεγεί η δήλωση, εμφανίζεται φόρμα με τα μη επιτυχημένα μαθήματα παλαιότερων εξαμήνων και με τα μαθήματα του τρέχοντος εξαμήνου, για να επηλέξει. Τέλος, εμφανίζεται popup επιτυχημένης δήλωσης μαθημάτων.

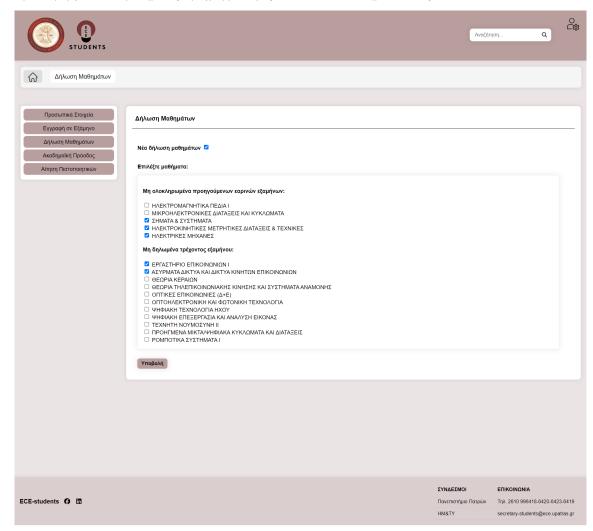

Fig. 11. Σελίδα δήλωσης μαθημάτων με φόρμα δήλωσης

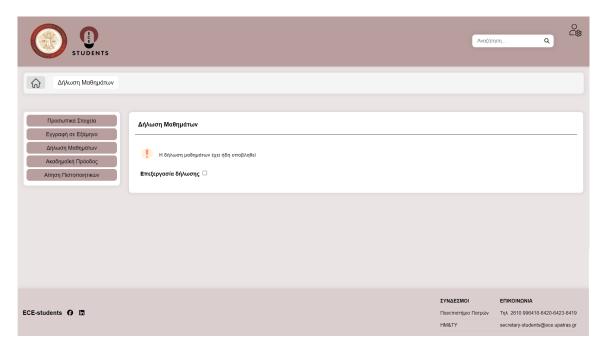

Fig. 12. Σελίδα δήλωσης μαθημάτων με επεξεργασία δήλωσης

Student Progress Page

Η σελίδα της ακαδημαϊκής προόδου του φοιτητή περιλαμβάνει έναν πίνακα με την κατάσταση όλων των μαθημάτων του έως τώρα και τον μέσο όρο του φοιτητή. Με κόκκινο χρώμα αναγράφονται τα μαθήματα με μη προβιβάσιμο βαθμό ή μη συμμετοχής του φοιτητή στην αντίστοιχη εξέταση, ενώ με παύλες τα μαθήματα που δήλωσε στο τελευταίο εξάμηνο εγγραφής και δεν έχουν ακόμα βαθμό. Στη στήλη "έτος" αναγράφεται το έτος τελευταίας δήλωσης του μαθήματος. Ο μέσος όρος υπολογίζεται πολλαπλασσιάζοντας το βαθμό κάθε μαθήματος με το συντελεστή βαρύτητάς του και το άθροισμα των επιμέρους γινομένων διαιρείται με το άθροισμα των συντελεστών βαρύτητας όλων των μαθημάτων.

Fig. 13. Σελίδα ακαδημαϊκής προόδου φοιτητή

Certificates Page

Η σελίδα αίτησης πιστοποιητικών περιλαμβάνει το ιστορικό αιτήσεων του φοιτητή και δυνατότητα νέας αίτησης μέσω φόρμας. Ο φοιτητής μπορεί να κατεβάσει το πιστοποιητικό κάνοντας click στον τίτλο του.

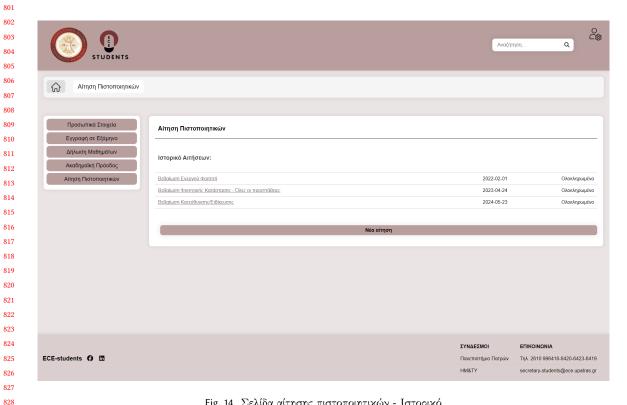

Fig. 14. Σελίδα αίτησης πιστοποιητικών - Ιστορικό

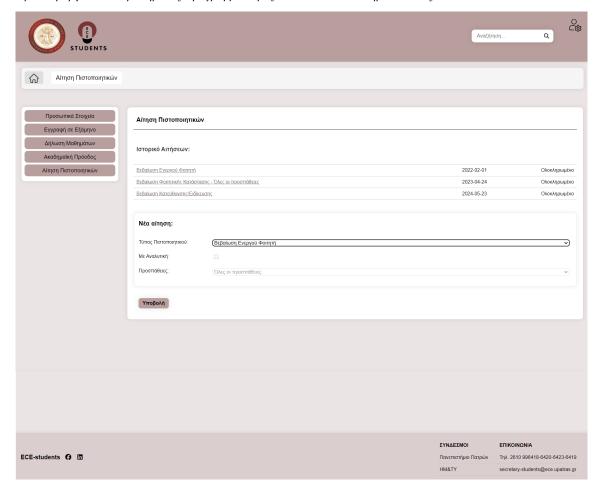

Fig. 15. Σελίδα αίτησης πιστοποιητικών - Φόρμα νέας αίτησης

Τέλος, ο χρήστης μπορεί από κάθε σελίδα να κάνει αποσύνδεση.

Fig. 16. Κουμπί αποσύνδεσης από την ιστοσελίδα

Κάποια παραδείγματα σελίδων σε mobile view:

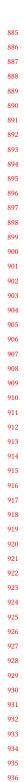

Fig. 17. Αρχική σελίδα σε mobile view

Fig. 18. Σελίδα πιστοποιητικών σε mobile view

4 Κ΄ Ω ΔΙΚΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΉΣ

Για την οργάνωση του κώδικα χρησιμοποιήθηκε η δομή MVC (Model, View, Controller). Η εφαρμογή αποτελείται από τους φακέλους:

- (1) app-setup Περιλαμβάνει τις συνεδρίες των χρηστών
- (2) controllerΠεριλαμβάνει αρχεία με τις συναρτήσεις ελέγχου για το login, την αυθεντικοποίηση και την λειτουργία των σελίδων της εφαρμογής
- (3) modelΠεριλαμβάνει την βάση δεδομένων, τα αρχεία δημιουργίας της και το αρχείο σύνδεσης της εφαρμογής με αυτήν

989	
990	
991	
992	
993	
994	
995	
996	
997	
998	
999	
1000	
1001	
1002	
1003	
1004	
1005	
1006	
1007	
1008	
1009	
1010 1011	
1011	
1012	
1014	
1015	
1016	
1017	
1018	
1019	
1020	
1021	
1022	
1023	
1024	
1025	
1026	
1027	
1028	
1029	

Περιλαμβάνει όλες τις εικόνες που χρησιμοποιεί η εφαρμογή και τα αρχεία CSS και JavaScript

(5) routesΠεριλαμβάνει τις διαδρομές της ιστοσελίδας

(6) views

(4) public

Περιλαμβάνει τα αρχεία handlebars. Συγκεκριμένα, όλες οι σελίδες της εφαρμογής (εκτός του login) χρησιμοποιούν τα ίδια hbs αρχεία header, footer και menu και διαθέτουν breadcrumb navigation.

4.1 Επιχοινωνία με τη βάση δεδομένων και με τον server

Χρησιμοποιήσαμε SQLite3 για τη βάση δεδομένων μας που δημιουργείται στον φάκελο model και συνδέεται με την εφαρμογή μέσω του student_services_lite.mjs . Αυτό επιτυγχάνεται με μηχανισμό υποσχέσεων (Promises) που υποστηρίζει ασύγχρονη εκτέλεση κώδικα. Οι συναρτήσεις του μοντέλου αυτού καλούνται στα αρχεία του controller για επικοινωνία με τα αρχεία handlebars του φακέλου views. Έπειτα, αφού οι σελίδες έχουν αντιστοιχιστεί σε διαδρομές στο αρχείο routes.mjs, το αρχείο server.mjs καλεί αυτές τις διαδρομές, διαχειρίζεται τα sessions και διαθέτει επίσης κάποιες βοηθητικές μεταβλητές (helpers) για τα hbs αρχεία. Τέλος, το start.mjs είναι το αρχείο που καλείται τελικά ώστε η εφαρμογή να λειτουργεί στον δρομολογητή που έχουμε ορίσει.

4.2 Εχχίνηση εφαρμογής

Για να τρέξουμε τοπικά την εφαρμογή ακολουθούμε τα βήματα που περιγράφονται στο αρχείο **README.md**.

Ειδικότερα:

Αφού εγκαταστήσουμε την Node.js, τρέχουμε τις εντολές:

₀₁₈ npm install nodemon -g

npm install

Στη συνέχεια, δημιουργούμε τη βάση δεδομένων, με τις εντολές:

pyhton3 database.py

python3 fill_db.py

Τέλος, για να εμμινήσουμε τον server τρέχουμε την εντολή:

npm run start

4.3 Κώδικας της εργασίας

Ο κώδικας της εφαρμογής ECE-Students μπορεί να βρεθεί στον σύνδεσμο: GitHub Link

1033 1034 1035

1031

1032

1036 1037

1038

1040